

Handhaven van de Wet natuur- bescherming in de praktijk

(regelgeving belemmert doortastende aanpak)

Er is nu ruim een half jaar verstreken sinds het van kracht worden van de Wet natuur-
bescherming op 1 januari 2017. We zijn nog druk met het onder de knie krijgen van deze
regelgeving en het verkennen van wat we met betrekking tot de handhaving nu wel en niet
met deze wet kunnen.

Tijdens het geven van themadagen en
praktijkcursussen omtrent de Wet natuur-
bescherming vanuit de PDM Academie
merken we dat het enthousiasme om
deze wetgeving te handhaven er bij veel
handhavers om begrijpelijke redenen nog
niet echt is.

Men ziet toch nog wel wat bezwaren, bij-
voorbeeld bij het bewijzen van opzet, dat
als bestanddeel bij dertien artikelen in de
Wet natuurbescherming vereist is. Dit kan
toch niet de bedoeling van de wetgever
gewees zijn.

Te verwachten was het overigens wel en
de ambtenaren van het ministerie van EZ
zijn hier meerdere keren op geattendeerd.
Niet alleen vanuit de PDM trouwens, maar
ook door het Functioneel Parket (OM).
Het kost ons als docenten van de PDM
Academie zo nu en dan best moeite de
cursisten nog een paar lichtpuntjes in de
handhaving te laten zien. Te meer daar het
zeker niet onze bedoeling is de cursisten
na afloop van de cursus in een mineur-
stemming naar huis te laten gaan.

*Tijdens het geven van themadagen en praktijk-
cursussen omtrent de Wet natuurbescherming vanuit de
PDM Academie merken we dat het enthousiasme om
deze wetgeving te handhaven er bij veel handhavers
om begrijpelijke redenen nog niet echt is.*

Zoals gezegd signaleren we een zekere
terughoudendheid onder de handhavers
om aan de handhaving van deze regel-
geving te beginnen. Het bewijzen van het
vereiste opzet in deze wet is maar een
van de bezwaren waardoor de handhavers
toch wel terughoudend zijn. Je hoeft geen
doemdenker te zijn om allerlei scena-
rio's de revue te laten passeren waarbij
overduidelijke verdachten door het niet
kunnen bewijzen van opzet de dans gaan
ontspringen en je het met vrucht opmaken
van een P-V kunt vergeten.

Wie bij de PDM Academie een van de
praktijkdagen Wet natuurbescherming
heeft bijgewoond, heeft daar in de
casuïstiek de nodige voorbeelden van
gezien.

Schoonheidsfoutjes

Natuurlijk mag een nieuwe wet schoon-
heidsfoutjes hebben. Het blijft mensen-
werk en mits men bereid is fouten zo snel
mogelijk te herstellen hoeft er niet zo heel
veel mis te gaan.

*Het kost ons als docenten van de PDM Academie
zo nu en dan best moeite de cursisten nog een paar
lichtpuntjes in de handhaving te laten zien.*

Het vereiste opzet voor een aantal
artikelen in deze wet is gestoeld op de
Europese regelgeving waarachter onze
wetgever zich verschuilt. Dit is overigens
geen foutje maar een bewuste keuze.
Merkwaardig genoeg was deze Europese
regelgeving ook al van kracht bij het tot
stand komen van de Flora- en faunawet
in 2002 en toen had Nederland er kennelijk
geen moeite mee een eigen koers te varen.
We kenden onder de Flora- en faunawet
immers maar één artikel waarbij opzet
vereist was en dat was het "opzettelijk"
verstoren in artikel 10 van die wet.
De WED maakt een goed werkbaar onder-
scheid tussen de opzettelijk gepleegde
delicten (misdriften) en de niet opzettelijk
gepleegde delicten (overtredingen). Met
dat onderscheid kunnen we helaas wat de
Wet natuurbescherming betreft nu niet zo
veel meer.

Naast het opzetvereiste is een van de
grootste struikelblokken in de handhaving
de strekking van artikel 3.10 van de Wet

natuurbescherming, oftewel bij de door Nederland aangewezen soorten. Dit artikel kent, in tegenstelling tot artikel 3.1 met betrekking tot de vogels en artikel 3.5 met betrekking tot de Habitatrictlijnsoorten, geen bezits- en handelsverbod voor de in dit artikel bedoelde soorten, aangewezen in de bijlage onderdeel A van de Wet natuurbescherming.

Voor het bezits- en handelsverbod van deze soorten moeten we naar artikel 3.25 van het Besluit natuurbescherming. Dit artikel verwijst dan weer naar de in bijlage I van het Besluit natuurbescherming genoemde soorten. Het gaat om een beperkt aantal zoogdieren uit de bijlage onderdeel A van de wet, waaronder bijvoorbeeld reeën, herten en wilde zwijnen. Dat lijkt op het eerste gezicht voldoende soelaas te bieden.

Helaas geldt voor dit verbod dan weer een vrijstelling en wel in het recent gewijzigde artikel 3.22 lid 3 onder b van de Regeling natuurbescherming, waarin staat:

Artikel 3.22 Regeling natuurbescherming

1. Aan een ieder wordt vrijstelling verleend van het verbod, bedoeld in artikel 3.25 van het Besluit natuurbescherming, voor het onder zich hebben of verhandelen van een dood dier.
2. Aan een ieder wordt vrijstelling verleend van het verbod, bedoeld in artikel 3.25 van het Besluit natuurbescherming, voor het onder zich hebben van een levend dier.

3. De vrijstellingen, bedoeld in het eerste en tweede lid, gelden uitsluitend, indien het dier:

a. aantoonbaar is verkregen:

1°. in Nederland overeenkomstig een ontheffing of vrijstelling als bedoeld in de artikelen 3.10, tweede lid, in samenhang met artikel 3.8, eerste of tweede lid, van de wet, een vrijstelling als bedoeld in de artikelen 3.15, tweede of vierde lid, of 3.16, tweede of vierde lid, van de wet, een ontheffing als bedoeld in 3.17, eerste lid, van de wet, een opdracht als bedoeld in artikel 3.18, eerste lid, van de wet of op grond van artikel 3.20, eerste lid, van de wet, of

2°. buiten Nederland overeenkomstig de aldaar geldende regelgeving, of

b. indien het een dood dier betreft, aantoonbaar in het wild is gestorven buiten schuld of medeweten van degene die zich het dier heeft toege-eigend.

Wijziging artikel 3.22 Regeling natuurbescherming

Onlangs is dus het woordje "kennelijk", in wat nu artikel 3.22 lid 3 onder b van de Regeling natuurbescherming is, gewijzigd in het woord "aantoonbaar".

Dit is al een hele verbetering en betekent omgekeerde bewijslast voor de bezitter van het dode dier.

Hoewel we echt blij zijn met deze wijziging blijft dit artikel in het kader van de handhaving toch een moeilijk artikel.

Het gaat om een beperkt aantal zoogdieren uit de bijlage onderdeel A van de wet, waaronder bijvoorbeeld reeën, herten en wilde zwijnen.

De vrijstelling in artikel 3.22 lid 3 onder b van de Regeling natuurbescherming zet, ondanks de gunstige wijziging, naar onze mening toch nog de deur open voor kwaadwilligen.

Op grond van de huidige vrijstelling kan iemand die bijvoorbeeld aan de handhaver de plaats kan tonen waar hij of zij het dode dier heeft gevonden en heeft in- of opgeladen, nog steeds het dier legaal vervoeren en dus ook legaal in de handel brengen. Wanneer de bezitter zou moeten kunnen aantonen dat het dode dier krachtens en overeenkomstig de regelgeving is verkregen, zoals omschreven in art. 3.22 lid 3 onder a 1° en 2° van de Regeling natuurbescherming zou dit veel beter controleerbaar en dus handhaafbaar zijn.

Al gold dit aantonen alleen maar voor de reeën, herten en wilde zwijnen, dan zou dat al een hele verbetering zijn. Art. 3.22 lid 3 onder b van de Regeling natuurbescherming zou dan zelfs kunnen vervallen. Het lijkt ons niet zo moeilijk voor iemand die een dood dier echt legaal heeft verkregen, om dit ook aan te tonen.

Voedselveiligheid

Je treft als voorbijganger een dood dier aan, bijvoorbeeld een ree, hert of wild zwijn. Je hebt geen idee hoe het dier aan z'n eind is gekomen en in elk geval heb je daar absoluut geen schuld aan.